



STANOWISKO

XXII ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ZGW RP

z dnia 10 kwietnia 2008 r.

w sprawie:

DOSTĘPNOŚCI GMIN WIEJSKICH DO ŚRODKÓW ALOKOWANYCH W REGIONALNYCH PROGRAMACH OPERACYJNYCH ORAZ PROGRAMIE ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007 – 2013

Wójtowie i burmistrzowie zgromadzeni na XXII Zgromadzeniu Ogólnym Związku Gmin Wiejskich RP, stwierdzają, że środki alokowane w regionalnych programach operacyjnych oraz Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, potencjalnie dostępne na dofinansowanie przedsięwzięć na obszarach wiejskich są zdecydowanie niewystarczające.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 jako jeden z programów skierowanych na poprawę obecnej sytuacji gospodarczej kraju nie zapewnia wymaganego rozwoju obszarów wiejskich, szczególnie w odniesieniu do gmin o niskim tempie wzrostu gospodarczego. Większość działań programu jest adresowanych bezpośrednio do rolników lub dotyczy działalności rolniczej i leśnej. Wśród 23 działań programu tylko 2 są skierowane bezpośrednio do samorządów gminnych. Są to: „Odnowa i rozwój wsi”, oraz „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”; jedno działanie jest adresowane do samorządów powiatowych: „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury... - scalanie gruntów” oraz 5 poprzez oś IV Leader. Z całkowitej kwoty Programu 17.2 mld euro jedynie 2.06 mld euro są przeznaczone na realizację przedsięwzięć rozwojowych gmin wiejskich. Stanowi to zaledwie 12% całości PROW.

Pozostała kwota jest kierowana bezpośrednio do rolników i innych podmiotów wiejskich w ramach instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej UE w okresie 2007 – 13 jak również przeznaczona na realizację niektórych zobowiązań państwa wobec tych podmiotów z lat 2004 – 2006. Stwierdzamy, że kwota przeznaczona na wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich jest zdecydowanie niewystarczająca.

Zawartość regionalnych programów operacyjnych, metodologia ich przygotowania oraz rozwiązania przyjęte w szczegółowych dokumentach towarzyszących tym programom (a w szczególności kryteria oceny projektów) nie zapewniają realnej dostępności naszych gmin do środków alokowanych na poszczególne osie priorytetowe i działania. Związek Gmin Wiejskich RP wielokrotnie wskazywał w swoich stanowiskach na potrzebę:

- ✓ zapewnienia dostępności do środków w RPO z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,
- ✓ ustalenia limitów środków w poszczególnych osiach priorytetowych i działaniach, dostępnych osobno dla gmin wiejskich oraz miejskich,
- ✓ szczególnego wsparcia przedsięwzięć rozwojowych gmin wiejskich o niskich dochodach oraz dotkniętych ograniczeniami przyrodniczymi i krajobrazowymi,
- ✓ zapewnienia pełnego udziału przedstawicieli gmin wiejskich zrzeszonych w ZGW RP w komitetach monitorujących RPO.

Nasze postulaty nie zostały uwzględnione w programowaniu finansowym na lata 2007 – 2013. Ten fakt przyczyni się do dalszego pogłębienia różnic cywilizacyjnych pomiędzy obszarami wiejskimi a miejskimi. Równocześnie upowszechnia się w mediach informacje o rzekomej szerokiej dostępności gmin wiejskich do środków z PROW i RPO, zwiększając w ten sposób oczekiwania mieszkańców gmin. Stwierdzamy, że z powodu zarówno zbyt małej ilości środków w stosunku do potrzeb jak i ograniczonego dostępu na zadania priorytetowe te oczekiwania nie będą mogły zostać zaspokojone.

Samorzady poszczególnych województw przyjęły w swoich regionalnych programach operacyjnych różne koncepcje alokacji środków. W niektórych programach regionalnych stworzono możliwości szerokiego dostępu do środków pomocowych dla obszarów wiejskich sięgające 35 % ogólnej puli środków. Przyjęta metodologia liczenia zakłada jednakże, że wszelkie inwestycje dofinansowane z RPO na terenach wiejskich a nie będące zadaniami gmin (np. drogi wojewódzkie i powiatowe, placówki edukacyjno-wychowawcze, wielko-powierzchniowe składowiska odpadów komunalnych itp.) są kwalifikowane jako wsparcie obszarów (gmin) wiejskich. Stworzono w ten sposób wrażenie poważnego dofinansowania rozwoju obszarów wiejskich, co w rzeczywistości nie wspomaga priorytetów i zadań gmin wiejskich.

W tych okolicznościach, wobec zakończonych już procedur tworzenia regionalnych programów operacyjnych oraz PROW, kierujemy do Sejmu i Rządu RP oraz samorządów wojewódzkich wezwanie o:

- ✓ poszanowanie potrzeb rozwojowych gmin wiejskich w ramach prowadzonych postępowań kwalifikacyjnych wobec projektów aplikowanych przez gminy wiejskie,
- ✓ zapewnienie pełnego udziału przedstawicieli ZGW RP w komitetach monitorujących regionalnych programów operacyjnych,
- ✓ zabezpieczenia w ramach systemu wyrównawczego subwencji drogowej umożliwiającej realną poprawę stanu dróg gminnych oraz pilnego jej wdrożenia.

Przewodniczący
XXII Zgromadzenia Ogólnego ZGW RP

Mariusz Roznański